

szünetet tartana az elbeszélő), figyeljünk a két különböző mélységű síkon való elhelyezés fontosságára (egyek alakok szinte a háttérbe olvadnak), hogy miként törik meg és lassítják a ritmust a hátraforduló figurák, vagy mennyire hangsúlyosan emelkedik ki Augustus és Livia alakja (valójában egy harmadik mélységi síkon).

Az i. e. V. század görög művészetére jellemző stílusjegyek átgondolt alkalmazásával, felidézésével, ismétlésével találkozunk, s ez meghatározó a kompozíció egészére vonatkozóan, így például a papok és névtelen tisztségviselők arcvonásainak, a szereplők gesztusainak vagy akár a ruharedők esésének ábrázolásánál. Ám az Ara Pacis Augustae nem csak a klasszikus korszak mintáira kínál példát. Míg Augustus alakjának megmintázására a polükleitoszi szigor nyomja rá bélyegét, addig a nőalakok ábrázolása a hellenisztikus korszak szobrainak kompozíci-

ós sémáit követi. A klasszicizáló stílusnyelv így alapvetően egységes „tónust” kölcsönöz az ábrázolásnak, az Augustus áhította – és a Pheidiasz és Polükleitosz egykori alkotásaihoz társított – méltóság (dignitas), valamint tekintély (auctoritas) értékrendjét kifejezve. Érdemes azonban ismét hangsúlyozni, hogy a domborművek alakjainak megválasztását ideológiai okok határozták meg.

A görög művészet évszázados hagyományai által örökül hagyott kelléktárból válogatva az alkotók a megjelenítendő etikai értékekhez társított ikonográfia elemeit alkalmazták, gondolták újra, illetve idézték fel. Ugyanez a kettősség jellemzi az emlékmű többi ábrázolását is. Az Aeneas áldozatát bemutató jelenet a hellenisztikus tájképbábrázolás jegyeit és kellékeit vonultatja fel, de Aeneas alakja klasszikus korszakbeli mintára készült, és ahogyan az a mély vallásosságot, kegyeletet (pie-

64

64. A római Ara Pacis Augustae, az északi oldal részlete, i. e. 9